

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE ŠALOVCI

Šalovci, september 2024

Vsebina

1. UVOD	3
2. TEMELJNE VREDNOTE IN NAČELA ŠOLE	3
3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE	4
4. SVETOVANJE IN USMERJANJE.....	5
5. SODELOVANJE ŠOLE S STARŠI	6
6. POHVALE IN NAGRADE	6
7. VZGOJNI UKREPI IN VZGOJNI OPOMIN	6
8. RESTITUCIJA.....	7
9. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA	8

Na podlagi 60. d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 - ZUJF, 63/13, 46/16 - ZOFVI-K, 49/16 - popr., 76/23; v nadaljevanju: ZOsn) ter na predlog ravnateljice, je Svet šole Osnovne šole Šalovci na svoji 7. seji 4. 7. 2024.

Osnovna šola določa z vzgojnim načrtom vprašanja, pomembna za nemoteno življenje in delo v šoli, in sicer:

1. Načini doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot
2. Vzgojne dejavnosti (preventivne in proaktivne)
3. Pohvale, priznanja in nagrade
4. Vzgojni ukrep in vzgojni opomin
5. Oblike vzajemnega sodelovanja s starši
6. Svetovanje in usmerjanje

1. UVOD

Poleg izobraževalne je v osnovni šoli pomembna tudi vzgojna razsežnost pedagoškega dela.

Vzgojno delovanje šole je strokovno delo, ki se izvaja v skladu s pravili stroke, v skladu z ZOŠ in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter akti šole.

Z vzgojnim načrtom je šola opredelila načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena ZOŠ, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter širšega okolja, v katerem deluje.

V vzgojnem načrtu so opredeljene vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Pri oblikovanju vzgojnega načrta so sodelovali delavci šole, učenci in starši. Pri tem izhajamo iz procesne naravnosti vzgoje in vzgojnega delovanja. Na podlagi letne evalvacije se zato vzgojni načrt lahko dopolnjuje ali spreminja.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole (4. odstavek 60. d člena ZOŠ).

2. TEMELJNE VREDNOTE IN NAČELA ŠOLE

Vzgoja temelji na načelih proaktivnega delovanja in občečloveških vrednotah. Vrednote in načela, ki so podlaga našega vzgojnega delovanja, so oblikovani na osnovi obravnave in oziroma pogovora med starši, med učenci in med delavci šole. Izpostavili smo nekaj skupnih vrednot, ki se nam zdijo najpomembnejše za graditev kvalitetnih odnosov v skupnosti, za kvalitetno delo v šoli in varnost vseh.

Vrednote šole so:

- disciplina in delavnost - odgovornost
- strpnost in medsebojno spoštovanje – skupnost
- poštenost - posameznik
- uspešna komunikacija
- znanje

Pri vzgojnem delu se bomo opirali na naslednja načela:

- načelo oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli v fizičnem, psiho-socialnem in duhovnem smislu;
- načela ravnanja: vključevanje in strpnost, sodelovanje, skupno reševanje težav, dogovarjanje, zavzetost za vsakega posameznika, spodbujanje k odgovornosti in k odličnosti posameznikov in odnosov;
- načelo zaupanja z zagotavljanjem varnosti.

Pri vzgojnem delu šola sledi načelom Eko-šole in je članica Evropske mreže zdravih šol.

Šola vsako šolsko leto načrtuje dejavnosti povezane z doseganjem CILJEV zdrave šole.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena ZOŠ. Z njimi oblikujemo šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varno, sprejeto, so uspešni, ustvarjalni, iniciativni, svobodni v okviru omejitev, ki jih postavlja skupnost šole. Temeljijo na kakovostnem organiziranju učenja, vzajemnem spoštovanju, odgovornosti in visokih pričakovanjih na področju učenja in medsebojnih odnosov.

PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Izvajamo proaktivne in preventivne dejavnosti, s katerimi razvijamo varno in spodbudno okolje na podlagi upoštevanja potreb in interesov učencev:

- potreb po gibanju in sprostitvi,
- potreb po varnosti in odsotnosti strahu,
- sprejetosti, pripadnosti in vključenosti,
- individualnosti, uspešnosti in potrjevanju,
- ustvarjalnosti in izražanju.

Ustaljene dejavnosti in postopki šolskega življenja, ki jih izvajamo na naslednjih področjih:

- **SKRB ZA ŠOLSKO STAVBO IN OKOLICO:**
 - vključevanje učencev v oblikovanje prostora, v katerem sobivamo (skrb za šolske gredice/šolski vrt, okraševanje učilnic/hodnikov in jedilnice, očiščevalne akcije, dnevi dejavnosti, interesne dejavnosti)
- **SKRB ZA POZITIVNO ŠOLSKO KLIMO:**
 - povezovanje učencev po vertikali (aktivni odmori, interesne dejavnosti, športna in druga tekmovanja, OPB, organizacija posebnih dni/aktivnosti),
 - šolska skupnost (načrtovanje dejavnosti s ciljem oblikovanja kakovostnih predlogov aktivnosti za izboljšanje šolske klime),
 - s spodbujanjem in motivacijo za doseganje ciljev (javno izpostavljanje pozitivnih vedenjskih vzorcev).

- **DOBRI MEDSEBOJNI ODNOSI:**
 - urjenje veščin dobre komunikacije,
 - medsebojna pomoč in vrstniško sodelovanje,
 - pogovorne ure za učence,
 - skupno dogovarjanje in oblikovanje razrednih pravil,
 - sodelovanje v dejavnostih, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (načrtovanje dnevor dejavnosti v povezavi z lokalno skupnostjo).

- **LASTNO ZDRAVJE IN VARNOST, UPORABNO PRAKTIČNO ZNANJE:**
 - z izvajanjem preventivnih dejavnosti za preprečevanje odvisnosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov (delavnice ZD, NIJZ, delavnice o spletni varnosti),
 - z učenjem socialnih spretnosti,
 - z vključevanjem otrok v prostovoljstvo (Simbioza),
 - dnevi dejavnosti (vključevanje tem ekologije, trajnostnega razvoja, zdrav način prehranjevanja in preživljanja prostega časa),
 - projekti (VSUO, Celostni razvoj in etika VIZ).

Spremljava ustaljenih dejavnosti poteka znotraj aktivov in na sestankih učiteljskega zbora. Poročila o izvedenih dejavnostih oddajo nosilci, določeni z LDN po opravljeni dejavnosti.

4. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Vzgojna dejavnost je tudi svetovanje in usmerjanje učencev, ki pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim ravnanjem in delom, odnosi z drugimi, razvijanju lastne presoje in prevzemanju odgovornosti. Namenjeno je učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju problemov povezanih s šolskim delom, doseganjem učno-vzgojnih rezultatov, zdravjem in razvojem. Svetovanje izvajajo vsi strokovni delavci na rednih oblikah sodelovanja s starši in po potrebi.

Šolska svetovalna služba vodi delo z nadarjenimi učenci in učenci, ki imajo odločbo o prilagoditvah. Tesno sodeluje s starši ob sprejemanju in evalvaciji individualiziranih programov (v nadaljevanju IP). Na voljo je za osebne pogovore s starši in z učenci.

Šola bo vzgojni načrt gradila na naslednjih ravnanjih:

- s spodbujanjem ustvarjalnosti, motivacije in samostojnosti:
 - o ko učenci opravijo delo po lastni zamisli,
 - o vključevanje učencev v interesne dejavnosti,
 - o ko učenci samostojno opravljajo naloge, ki jih zmorejo;
- z usmerjanjem v socialno okolje:
 - o spodbujanje ekološke zavesti,
 - o vzgoja za dobronamernost, strpnost;
- z izkustvenim učenjem;
- s spodbujanjem in učenjem odgovornosti in samovrednotenja:
 - o prepoznavanje lastnih interesov,
 - o prepoznavanje svojih sposobnosti in močnih področij
 - o razumevanje lastnih ravnanj,
 - o postavljanje realnih ciljev;

- s poudarjanjem sodelovanja:
 - o z dogovarjanjem pravil,
 - o z medsebojno pomočjo,
 - o s skupnim iskanjem rešitev.

5. VZAJEMNO SODELOVANJE ŠOLE S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši oz. skrbniki vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, pri oblikovanju vzgojnega koncepta šole, raznih akcijah.

Pri izvajanju svetovanja in usmerjanja ter povratnih informacijah pri vzgojnem delu z učenci bodo ta področja:

- učenje otrok odgovornosti za lastna ravnanja,
- oblikovanje pozitivnega odnosa otrok do dela,
- oblikovanje dobrih medsebojnih odnosov,
- skrbi za zdravje in varnost otrok,
- področje učenja.

V ta namen bomo organizirali:

- skupne roditeljske ali oddelčne sestanke,
- govorilne ure za starše,
- dejavnosti, ki povezujejo starše, učence, delavce šole in lokalno skupnost,
- srečanje za pomoč staršev pri poklicnem usmerjanju učencev,
- srečanje staršev pri reševanju vzgojne problematike učencev.

6. POHVALE IN NAGRADE

Šola podeljuje pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupini učencev za uspešno in prizadevno delo na vzgojnem in učnem področju. Prejmejo jo lahko posamezniki ali skupina učencev. Nagrade, priznanja in pohvale pa predlagajo:

- razredniki
- drugi strokovni delavci šole
- mentorji dejavnosti
- ravnatelj

Podeljevanje pohval, priznanj in nagrad poteka v skladu s Pravilnikom o podeljevanju priznanj in nagrad.

7. VZGOJNI UKREPI IN VZGOJNI OPOMIN

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev Pravil šolskega in hišnega reda in so natančneje določeni v **Pravilih šolskega reda**. Z ukrepi strokovni in drugi delavci šole pomagajo učencem spoznavati, kaj je in kaj ni dovoljeno v družbi, v kateri živi; učijo učence sožitja in odgovornosti ter prevzemanje obče človeških vrednot civilne družbe ter jim s tem omogočajo osebno rast in vsestranski razvoj.

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore, vodenjem učenca in iskanjem možnosti za spremembo neustreznega vedenja, pri čemer sodelujejo učenci, starši in strokovni delavci šole.

Namen vzgojnega delovanja je doseči, da učenec ne kršitve ne bo več ponavljal.

Kršitve, vzgojni postopki in ukrepi so natančno določeni v Prilogi A, ki je sestavni del tega vzgojnega načrta.

Vzgojni opomini se izrekajo skladno s 60. f členom ZOsn.

Če učenec ne izpolnjuje svojih dolžnosti in odgovornosti, določenih z zakonom, drugimi predpisi ali akti šole, mu šola lahko izreče **vzgojni opomin**. Izreče ga v primeru, da vzgojne dejavnosti in vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v Letnem delovnem načrtu, Hišnem redu, Pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

V postopku razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši oz. strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora.

Če je učenec prejel vzgojni opomin, šola pripravi **individualizirani vzgojni načrt**. V njem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in ukrepe, ki jih bo pri učencu izvajala. Pri pripravi individualiziranega vzgojnega načrta lahko sodelujejo starši učenca.

Šola lahko učenca po izrečenem **3. vzgojnem opominu** prešola na drugo šolo brez soglasja staršev (54. člen ZOsn):

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih institucij.

8. RESTITUCIJA

Restitucija je alternativni vzgojni postopek in zahteva soglasje učenca in staršev. Je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. V postopku restitucije se sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oz. se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, so pa smiselno povezani s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo. Povzročitelj škode poskuša poiskati rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo škode. Poudarek je na tem, da se spodbuja konstruktivno vedenje, kjer ni kaznovalca in kazni in je zato verjetnost spremembe vedenja

večja. Strokovni delavci proces restitucije spodbujajo, usmerjajo in ga spremljajo. Proces je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj sprejme svoje ravnanje, kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo. Cilj restitucije je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in popravijo posledice slabo premišljenih dejanj.

9. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi strokovni delavci na šoli, starši in učenci. Odgovorni vodstveni delavci bodo redno spremljali izvajanje programa šole.

Spremljanje izvajanja vzgojnega načrta se opravi:

- med šolskim letom na sestankih aktivov in ob zaključku šolskega leta še končna evalvacija;
- pri razrednih urah učenci z razredniki spremljajo izvajanje vzgojnega načrta.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat **letno poroča** svetu staršev in svetu šole.

Vzgojni načrt Osnovne šole Šalovci je bil obravnavan na seji Sveta staršev Osnovne šole Šalovci, dne 28. 5. 2024, na seji Učiteljskega zbora Osnovne šole Šalovci, dne 6. 5. 2024, in sprejet na seji Sveta šole Osnovne šole Šalovci, dne 4. 7. 2024.

Vzgojni načrt je bil sprejet 4. 7. 2024.

Ravnateljica OŠ Šalovci
JOŽICA TRATAR

Predsednica sveta zavoda
SUZANA ŠKODNIK

JASMINA LAINŠČEK, predsednica sveta staršev

Z dnem veljave preneha veljati Vzgojni načrt sprejet dne 27. 9. 2021.

Številka: 007-1/2024

V Šalovcih, dne: 12. 9. 2024